

**Bryssel, 10. maaliskuuta 2026
(OR. en)**

7117/26

**SOC 141
EMPL 58
ECOFIN 302
EDUC 77**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6605/26

Asia: Neuvoston päätelmät yhteisestä työllisyysraportista 2026

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston (TSTK) istunnossaan 9. maaliskuuta 2026 hyväksymät neuvoston päätelmät yhteisestä työllisyysraportista 2026.

Neuvoston päätelmät yhteisestä työllisyysraportista 2026**EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka**

1. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että lisääntyneestä taloudellisesta ja geopoliittisesta epävarmuudesta huolimatta EU:n työmarkkinat osoittivat vuonna 2024 edelleen huomattavaa häiriönsietokykyä, sillä työllisyysaste nousi 75,8 prosenttiin (0,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2023)¹ ja työttömyysaste laski kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle eli 5,9 prosenttiin (0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023)². ON TYYTYVÄINEN siihen, että työllisyyden kasvu jatkui vuoden 2025 alkupuoliskolla ja että työllisyysaste oli ennätysellisen korkea (76,2 prosenttia). Lisäksi sukupuolten työllisyysero supistui 10,0 prosenttiyksikköön vuonna 2024. PANEE MERKILLE, että työllisyyskasvua vauhditti pääasiassa suurempi työvoimaosuus ja että uusia työpaikkoja syntyi enimmäkseen palvelualalle ja julkiselle sektorille. PALAUTTAA MIELEEN, että aliedustettujen ryhmien työmarkkinatuloksia on edelleen parannettava. TOTEAA, että työmarkkinatilanteen paraneminen ei ole johtanut köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähenemiseen samassa suhteessa kaikissa jäsenvaltioissa.
2. PALAUTTAA MIELEEN, että työllisyyden jatkuvasta kasvusta huolimatta työn tuottavuuden kasvu on pysähtynyt (vain 0,1 prosenttia vuodessa vuosina 2021–2024), mikä on merkittävä haaste unionin pitkän aikavälin kilpailukyvyille ja vaikuttaa kielteisesti talouden kasvupotentiaaliin, uusien työpaikkojen luomiseen, palkkakehitykseen ja elintasoon. KOROSTAA, että EU:n taloudellisen suorituskyvyn vahvistaminen edellyttää, että sen innovointikykyä vahvistetaan muun muassa parantamalla työpaikkojen laatua ja lisäämällä Euroopan inhimillistä pääomaa muuttuvien työmarkkinatarpeiden mukaisesti unionin kannalta strategisesti tärkeillä aloilla ja korkean lisäarvon aloilla³.

¹ Miehillä 80,8 prosenttia (0,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2023) ja naisilla 70,8 prosenttia (0,6 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2023).

² Miehillä 5,7 prosenttia (0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023) ja naisilla 6,2 prosenttia (0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023).

³ [Työllisyyskomitean lausunto työpaikkojen laatuun liittyvistä näkökohdista](#), 9417/25.

3. PANEE MERKILLE, että vuosina 2022 ja 2023 tapahtuneen laskun jälkeen reaali-palkat nousivat kaikkialla EU:ssa 2,7 prosenttia vuonna 2024 inflaation hidastumisen myötä, vaikka joissakin jäsenvaltioissa ne pysyivät covid-19-pandemiaa edeltäneen tason alapuolella. PALAUTTAA MIELEEN, että työmarkkinaosapuolten rooli ja itsemääräämisoikeus sekä se, että varmistetaan vahva työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja tehokkaat työehtosopimusneuvottelut kansallisen lainsäädännön ja/tai kansallisten käytäntöjen mukaisesti, ovat merkittävässä asemassa hyvien työmarkkinatulosten sekä työolojen ja -ehtojen edistämisen kannalta. KOROSTAA, että naisten työllisyyden ja siten heidän taloudellisen riippumattomuutensa vahvistaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan puuttua työvoimapulaan korkean lisäarvon aloilla ja varmistaa unionin talouden pitkän aikavälin häiriönsietokyky.
4. PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE, että 53,7 prosenttia kaikista määräaikaisista työntekijöistä unionissa ilmoitti olleensa vastentahtoisesti määräaikaisessa työsuhteessa vuonna 2024 ja että hienoisista parannuksista huolimatta määräaikaiset työsuhteet ovat edelleen i) lähes kolme kertaa yleisempiä nuorten keskuudessa, ii) yleisempiä naisten kuin miesten keskuudessa ja iii) niistä siirtyminen vakituisiin työsuhteisiin on vähäistä useissa jäsenvaltioissa ja haasteita esiintyy sitkeästi sen varmistamisessa, että tällaiset järjestelyt toimivat ponnahduslautana vakituisen työpaikkaan. KOROSTAA, että 13,3 prosenttia määräaikaisista työntekijöistä oli köyhyysvaarassa vuonna 2024⁴, kun vastaava osuus vakituisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden osalta oli 5,1 prosenttia, ja että työssäkäyvien köyhyys keskittyi pääasiassa epätyypillisissä työsuhteissa oleviin työntekijöihin, joiden työurat ovat usein katkonaisia ja työssäkäyntiaste on alhaisempi ja vuosiansiot pienemmät. PAINOTTAA riittävien ansioiden merkitystä, kun otetaan huomioon, että niiden työntekijöiden osuus, joihin kohdistuu köyhyysriski, on edelleen suuri.

⁴ Köyhyysriskiraja on 60 prosenttia käytettävissä olevista kulutusyksikköä kohti lasketuista kansallisista mediaanituloista (tulonsiirtojen jälkeen).

5. MUISTUTTAA HUOLESTUNEENA vuoden 2022 PISA-tutkimuksen⁵ ja vuoden 2023 ICILS-tutkimuksen⁶ tuloksista, joiden mukaan opiskelijoiden perustaidot ovat heikentyneet jyrkästi kaikkialla unionissa (heikosti suoriutuvien osuus on lisääntynyt huomattavasti, ja parhaiten suoriutuvien osuus on vähentynyt merkittävästi), sosioekonomiseen taustaan liittyvästä jatkuvasta ja merkittävästä kuilusta (vain 16,3 prosentilla huono-osaisista opiskelijoista oli hyvät perustaidot, kun hyväosaisten opiskelijoiden vastaava osuus oli 59,0 prosenttia) ja digitaalisen lukutaidon heikosta tasosta (43 prosentilla opiskelijoista ei ole perustason digitaitoja). KOROSTAA, että perus- ja digitaitojen riittämätön hallinta on merkittävä este sosiaaliselle liikkuvuudelle ja tuottavuuden kasvulle makrotalouden tasolla. TOTEAA, että inhimillisen pääoman laadun parantaminen unionissa on olennaisen tärkeää myös väestökehityksen haasteiden lieventämiseksi.

⁵ OECD (2023), [PISA 2022 Results \(Volume I\): The State of Learning and Equity in Education](#), OECD Publishing, Pariisi.

⁶ Fraillon, J. (2025), [ICILS 2023 International Report: An International Perspective on Digital Literacy](#). Kansainvälinen koulutussaavutusten arviointijärjestö (IEA).

6. ON TYYTYVÄINEN siihen, että viime vuosikymmenen aikana koulunkäynnin varhaisen keskeyttämisen osalta on pitkällä aikavälillä menty parempaan suuntaan⁷ ja samalla korkeasteen tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut huomattavasti⁸. KOROSTAA kuitenkin sitä, että OECD:n vuoden 2023 tietojen⁹ mukaan noin joka viidennellä aikuisella unionissa on heikko luku- ja laskutaito. PALAUTTAA MIELEEN tässä yhteydessä, että strategisten alojen työmarkkinatarpeiden kasvu ylittää edelleen ammattitaitoisten työntekijöiden saatavuuden, mikä johtaa jatkuvaan työvoimapulaan luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan aloilla (STEM-aineet) sekä niihin liittyvillä aloilla. PANEE MERKILLE tässä yhteydessä vuoden 2026 syyspakettiin sisältyvän komission suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa. Suositus on uusi eurooppalaisen ohjausjakson väline, jonka tarkoituksena on täydentää jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoja erityisesti ottamalla huomioon työllisyyspolitiikkojen inhimillistä pääomaa koskeva ulottuvuus.

⁷ 11,0 prosentista 9,4 prosenttiin vuosina 2015–2024. Miesten osalta koulunkäynnin varhainen keskeyttäminen väheni 12,5 prosentista 11,0 prosenttiin, kun taas naisten osalta se väheni 9,4 prosentista 7,7 prosenttiin.

⁸ 36,5 prosentista 43,1 prosenttiin vuosina 2015–2023. Miesten osalta korkeasteen tutkinnon suorittaneiden osuus kasvoi 31,2 prosentista 37,5 prosenttiin ja naisten osalta 41,8 prosentista 48,8 prosenttiin.

⁹ OECD (2023), [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Pariisi.

7. MUISTUTTAA HUOLESTUNEENA, että riittävän sosiaalisen suojelun saatavuus vaihtelee edelleen eri työsuhdeasemien ja työsopimustyyppien välillä ja siinä on merkittäviä kattavuuseroja epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden ja joidenkin itsenäisten ammattinharjoittajien osalta, minkä vuoksi heihin kohdistuu suurempia sosiaalisia riskejä ja heidän työpaikkojensa laatu on heikompi. KOROSTAA, että vuonna 2024 sosiaalisten tulonsiirtojen vaikutus köyhyyden vähentämiseen heikkeni kolmantena peräkkäisenä vuonna ja että lisätoimia tarvitaan muun muassa vähimmäistoimeentulojärjestelmien puutteiden korjaamiseksi¹⁰ riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi annetun neuvoston suosituksen mukaisesti, sillä nämä järjestelmät eivät useinkaan riitä nostamaan ihmisiä pois köyhyydestä. VAHVISTAA erityisesti, että lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan katkaista sukupolvelta toiselle periytyvä huono-osaisuuden kierre ja antaa kaikille lapsille mahdollisuus toteuttaa koko potentiaaliaan yhteiskunnassa eurooppalaisen lapsitakuun mukaisesti. KOROSTAA, että väestökehitys aiheuttaa edelleen paineita taloudelle, työmarkkinoille, sosiaalisen suojelun järjestelmien, myös eläkkeiden, riittävyydelle ja kestävyydelle sekä terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoidon järjestelmille. PAINOTTAA, että naisten työmarkkinoille osallistumisen lisääminen auttaa alentamaan heidän vanhuusiän köyhyysriskiään sekä varmistamaan eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyuden. TOTEAA, että hyvin suunnitelluilla sosiaaliseen suojeluun ja osallisuuteen liittyvillä politiikoilla voidaan myös edistää työmarkkinoille kiinnittymistä ja tuottavuuden kasvua.

¹⁰ [Sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit riittävästä vähimmäistulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi kaikissa EU:n jäsenvaltioissa annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta](#), 14905/25.

8. VAHVISTAA, että asuntojen kohtuuhintaisuus on edelleen kiireellinen haaste unionissa, sillä asuntojen hinnat ovat nousseet EU:ssa viime vuosikymmenen aikana keskimäärin noin 10 prosenttia nopeammin kuin tulot¹¹. KOROSTAA tässä yhteydessä, että vuonna 2024 EU:n väestöstä 8,2 prosenttia asui kotitalouksissa, jotka käyttivät yli 40 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan asumiseen (köyhyysvaarassa olevien ihmisten keskuudessa osuus oli 31,1 prosenttia, kun muun väestön keskuudessa osuus oli 3,8 prosenttia). PAINOTTAA, että sekä sosiaalisella asuntotuotannolla että omistusasunnon hankinnan tukemisella voi olla keskeinen rooli asianmukaisten ja kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden parantamisessa, mutta niiden tarjontaa rajoittaa edelleen muun muassa rakennus-, maanhankinta- ja rahoituskustannusten nousu. PALAUTTAA MIELEEN, että vaikka on olemassa yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia sekä EU:n lainsäädäntöä, jotka vaikuttavat asumisen tiettyihin näkökohtiin, asuntopolitiikka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden toimivaltaan. KOROSTAA, että asunnottomuus, joka on yksi sosiaalisen syrjäytymisen vakavimmista muodoista, on kasvussa useissa jäsenvaltioissa ja että siihen on puututtava asuntolähtöisillä ratkaisulla (mukaan lukien asunto ensin -toimintamalli) ja yhdennetyillä lähestymistavoilla köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi¹². TOTEAA, että jatkuvasti korkeat energian hinnat lisäävät energiaköyhyyttä ja muodostavat merkittävän osan elinkustannuksista, mikä vaikuttaa kotitalouksien elintason ja kilpailukykyyn.

¹¹ Cousin G., Frayne C., Dias Martins V. ja B. Vasicek (2025), [Housing in the European Union: Market Developments, Underlying Drivers, and Policies](#), European Economy Discussion Paper 228, lokakuu 2025.

¹² Asunnottomuudelle ei ole olemassa yhtä yhdenmukaistettua EU:n laajuista määritelmää ja mittausmenetelmää, koska tietojen saatavuus ja laatu vaihtelevat suuresti eri jäsenvaltioissa määritelmien ja tiedonkeruumenetelmien erojen vuoksi.

9. KOROSTAA edellä mainitun sosioekonomisen tilanteen valossa, että on tarpeen edistää ylöspäin tapahtuvaa taloudellista ja sosiaalista lähentymistä. Tätä varten olisi edistytävä vuodelle 2030 asetettujen työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa ottaen samalla huomioon, että
- unioni on hyvää vauhtia saavuttamassa sen vuodelle 2030 asetetun 78 prosentin työllisyysastetavoitteen (75,8 prosenttia vuonna 2024) ja että seitsemän jäsenvaltiota on jo saavuttanut kansalliset tavoitteensa;
 - osaamistavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan edelleen merkittäviä toimia, jotta vuoteen 2030 mennessä EU:ssa vähintään 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuu koulutukseen vuosittain (39,5 prosenttia vuonna 2022), varsinkin kun suurin osa jäsenvaltioista on edelleen jäljessä kansallisten tavoitteidensa saavuttamisessa;
 - lisätoimia tarvitaan, jotta voidaan saavuttaa EU:n tavoite vähentää köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten määrää vähintään 15 miljoonalla (mukaan lukien vähintään 5 miljoonaa lasta) vuoteen 2030 mennessä. Nykyinen vähennysvauhti eli noin 2,9 miljoonaa vuosina 2019–2024 ei riitä EU:n tavoitteen saavuttamiseen. Jäsenvaltioiden välillä on suuria eroja kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa, ja 11 jäsenvaltiossa vaarassa olevien ihmisten määrä oli vuonna 2024 suurempi kuin vuonna 2019. Myös köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kaikkiin osatekijöihin liittyy jatkuvia haasteita.

10. PANEE MERKILLE komission sosiaalisen lähentymisen kehysten periaatteiden mukaisesti tekemän ensimmäisen vaiheen analyysin tulokset asetuksen (EU) 2024/1263 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan tavoitteiden mukaisesti ja viittaa erityisesti seuraaviin:

- i) työmarkkinakehityksen jatkuva ylöspäin suuntautuva lähentyminen,
- ii) osaamisen kehittämisen ylöspäin suuntautuvaan sosiaaliseen lähentymiseen liittyvät jatkuvat riskit ja
- iii) ei merkkejä köyhyys- tai syrjäytymisriskiasteeseen, tuloeroihin ja käytettävissä oleviin reaali bruttotuloihin henkeä kohti liittyvästä ylöspäin suuntatuvasta sosiaalisesta lähentymisestä.

PANEE MERKILLE, että komissio julkaisee vuonna 2026 yksityiskohtaisen toisen vaiheen analyysin yhdeksästä jäsenvaltiosta, joissa on todettu ylöspäin suuntautuvaan sosiaaliseen lähentymiseen liittyviä mahdollisia riskejä.

11. VAHVISTAA, että on tärkeää lujittaa näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan aloilla tehtävien uudistusten ja investointien vaikutus talouskasvuun ja tuottavuuteen, sekä pyrkiä sosiaalisiin tavoitteisiin, kuten työmarkkinoille osallistumiseen ja köyhyyden vähentämiseen,

ja joka ottaa asianmukaisesti huomioon kunkin tahon toimivaltuudet sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet

12. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa tehostamaan toimia sellaisten osaamis- ja työmarkkinapolitiikkojen vahvistamiseksi, joilla edistetään työpaikkojen laatua ja tuetaan elinikäistä oppimista, mukaan lukien aikuisten täydennys- ja uudelleen koulutus, jotta voidaan puuttua työvoimapulaan, lisätä työmarkkinoille osallistumista erityisesti aliedustettujen ryhmien keskuudessa ja täydentävänä ratkaisuna houkutella kansainvälisiä osaajia hallitun laillisen muuttoliikkeen avulla. KEHOTTAJAA tässä yhteydessä jäsenvaltioita parantamaan osaamista koskevan tiedon hankkimiseen ja ennusteiden tekemiseen tarkoitettuja välineitä ja sisällyttämään ne paremmin politiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon hyödyntäen myös EU:n aloitteita, kuten osaamista koskevan tiedon hankinnan eurooppalaista seurantakeskusta, helpottamaan laadukkaita siirtymisiä työpaikasta toiseen ja integroimaan paremmin työllisyys- ja sosiaalipalvelut.
13. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita nopeuttamaan sosiaalisen suojelun ja osallisuuden järjestelmien nykyaikaistamista ja varmistamaan, että ne mukautetaan työn uusiin muotoihin ja uusiin tarpeisiin, jotta voidaan varmistaa riittävän, kestävä ja tehokas sosiaalisen suojelun saatavuus kaikille työntekijöille, myös epätyypillisessä työsuhteessa oleville, ja itsenäisille ammatinharjoittajille sekä vähentää köyhyys- ja syrjäytymisriskejä etenkin lasten ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden osalta erityisesti aktiivisen osallisuuden avulla. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tarvittaessa ja kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen lisäämään kohtuuhintaisten asuntojen ja asumistuen tarjontaa, puuttumaan asumiskustannuksiin liittyviin kasvaviin paineisiin ja tehostamaan toimia asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja poistamiseksi edistämällä pysyvän asunnon saatavuutta tarjoamalla mahdollistavia palveluja, jotka perustuvat esimerkiksi asunto ensin -periaatteeseen ja asuntolähtöisiin malleihin. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita edistämään mahdollistavien palvelujen ja peruspalvelujen, kuten energian, saatavuutta haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien osalta.

14. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tekemään säännöllisesti ennako- ja jälkiarviointeja uudistuksista ja investoinneista työllisyys-, osaamis- ja sosiaaliasioiden aloilla, myös määrittämään niiden jakaumavaikutukset, esimerkiksi eri tulo-, sukupuoli- ja ikäryhmien sekä alueiden välillä. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tutkimaan tätä varten komission tarjoamia vastavuoroisen oppimisen mahdollisuuksia hallinnollisten valmiuksien parantamiseksi, myös vuonna 2025 perustetun sosiaalisia investointeja koskevan tietokeskuksen puitteissa.
15. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ottamaan huomioon yhteisen työllisyysraportin 2026 havainnot, kun ne panevat täytäntöön keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisia suunnitelmiaan ja laativat niiden vuoden 2026 vuotuisia edistymisraporttejaan, ottaen huomioon tarpeen raportoida edistymisestä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanossa eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa.
16. PYYTÄÄ komissiota edistämään edelleen sukupuolen mukaan eriytettyjen tilastojen sisällyttämistä järjestelmällisesti vuosittaiseen ehdotukseensa yhteiseksi työllisyysraportiksi, jotta jäljellä olevat sukupuolten väliset erot voidaan havaita ja asteittain poistaa.
17. PYYTÄÄ komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan edelleen työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalitulosten saatavuutta, oikea-aikaisuutta, laatua ja jaottelua, jotta voidaan tukea seuranta eurooppalaisessa ohjausjaksossa sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa.

18. PYYTÄÄ komissiota pohtimaan edelleen mahdollisia mukautuksia sosiaalisen lähentymisen kehyksen ensimmäisen vaiheen analyysiin, kuten työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean vuonna 2024 tekemässä arvioinnissa mainitaan. PYYTÄÄ komissiota julkaisemaan toisen vaiheen analyysin hyvissä ajoin ennen vuoden 2026 kevätpakettia, jotta voidaan helpottaa keskinäistä yhteisymmärrystä ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen liittyvistä haasteista. KEHOTTAÄ työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa tarkastelemaan asiaan liittyviä havaintoja ja tiedottamaan neuvostolle sosiaalisen lähentymisen tilanteesta unionissa kesäkuussa 2026.

19. PYYTÄÄ komissiota varmistamaan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin julkaisemisen hyvissä ajoin, jotta voidaan tukea työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean täysipainoista osallistumista valmisteltaessa SEUT 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan nojalla annettujen maakohtaisten suositusten hyväksymistä neuvostossa.
